ימכרו וכו' · אלמא קרקע הוי דאי פירא הוה הא תקון רבנן פירות לבעל: **והזקינו** · קפלה עליהן זקנה בלא זמן: **לאו מי אוקימנא** · בכתובות בפרק האשה שנפלו לה נכסים (דף עט:): **בשדה אחרת** · שלא היתה הקרקע שלה שהיו דקלים בשדה של אחרים דהא כליא קרקע דידה לגמרי אי אמרת(ג) אוליסקלינהו בטל לכולהו: **דהוה שטרא** · שטר משכנתא דסורא "במישלם שניא אלין" ולא פירש בו מין הפירות: **הכי גרסינן וקדים מלוה ואכליהו לפירי** · דשנה שלישית מקמי דנתבעיה לדינא: **קרקע בחזקת בעליה עומדת** · אע"ג דלא תבעיה עד לאחר אכילת פירות אבן בתר קרקע אזלינן וכי מספקא לן שנה זו של מי אוקי אחרנא בחזקת מריה ושלא כדין אכליהו לפירי: **בחזקת אוכליהן עומדות** · כיון דקדים ואכליהו ואתא לאפוקי מיניה נייתי ראיה דלאו שלם הוו, דבתר אכילת פירות אזלינן: **והא קי"ל הלכתא כרב נחמן בדיני** · ורב נחמן קרקע בחזקת בעליה עומדת קאמר גבי שוכר מרחץ משנים עשר זהובים לשנה מדינר זהב להדם "בהשואל (נעיל דף קב:) ואפילו בא בסוף החדש אמר כולו למשכיר כשנתעברה השנה: **פני מילי מילתא דלא עבידא לאינגויי** · כלומר בתר קרקע ודאי אית לן למיזל ומיהו הני מילי בספק שאין עומד לעולם להתברר כי ההוא דמספקא לן בין אם תפיס לשון ראשון ואי תפיס לשון אחרון: **אבל הכא מילתא עבידא לאינגויי** · בסוף שיבלו עדי שטר ויעידו: **ואטרוחי בי דינא תרי זימני** · שמא הדין עם המלוה ואם נוליאנו מידו עתידין אנו לחזור ולגבותו מיד הלוה לאחר זמן: **מנוס אומר חמש וכו'** · מילתא אחריתי היא מלוה ולוה שבאו לדין מלוה אומר חמש שנים מושכנת לי ואין השטר לפניו ולוה אומר לשלם וכבר אכלה שלם: **מנו דאי בעי אמר לקוחה היא בידי** · לעולם ואכלתיה שני חזקה ואבד השטר ממני: **לא סברינא לה הא דאמר רב יהודה** · ולא אמרינן "מנו", שהדברים מוכיחין שהוא רמאי שאמר אבד השטר והאי שטרא לא דמי לשטר זביני דאילו שטר זביני לעדות שמכרה לו הוא בא וכי עד עולם תאמר לו להזהר בו אמור רבנן ביה עד תלת שנין מני לאיזדהורי אינש. בשטרא טפי לא מיזדהר דקסבר לא. ולא עוד שטרא עליה אבל זה שהוא מודה שהשטר משכנתא הוא לרחייה מנין שנים של אכילת פירות לגודיינא דאכילת פירות דמנין השנים קאי ומיזדהר זהיר ביה דלא לירכס ליה עד כלות השנים והאי דקאמר אירכס לא מהימן דמוכבא הוא דכבשיה וכו': **אלא מעתה** · אדרב יהודה קפריך דאמר אי בעי אמר "לקוחה היא בידי": **הכי נמי דמהימן** · וכי עביד רבנן מילתא דאתי בה לידי רמאות כי האי: **תקון רבנן למרי ארעא דיהיב עסקא** · למלכא: **וכרי כריא** · מתקן החרין סביבות הגבולים: **ואי ארעא קנייא הוא** · דלית ליה עסקא, וכריא נמי לית ליה, מאי ליעביד: **למחוי** · "הוו יודעים שלא מכרתיה לו אלא היא משכון בידו": הכי גרסינן הא באתרא דשקיל אריסא פלגא הא באתרא דשקיל אריסא תילתא · ולא גרסינן שתלא בכולי מילתא: **שביבי** · לימים או לחדשים ושבתות ושכרתיו במעות **וכל נחמן** דקאמר = בשבועות היסת הוא: **אנו השבחנו** · ואין לבע"ח כמה שהשביחו יומים כלום:

ימכרן לעצים וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות אימא והזקינו **ואיבעית אימא** לאו מי אוקימנא לההיא "כגון שנפלו לה בשדה אחרת דקא כליא קרנא: **ההוא שטרא דהוה** כתיב ביה "שנין" סתמא: **מלוה אמר שלש לוה אמר שתים** (ה) (קדים) מלוה ואכליהו לפירי מי נאמן? **רב יהודה** אמר קרקע בחזקת בעליה קיימא **רב כהנא** אמר פירות בחזקת אוכליהן קיימי והלכתא כוותיה דרב כהנא דאמר פירות בחזקת אוכליהן (*קיימי) והא קי"ל *דהלכתא כוותיה דרב נחמן *דאמר* "קרקע בחזקת בעליה עומדת: **החם מילתא דלא עבידא** לאינגוויי היא **הכא** מילתא דעבידא לאינגוויי היא ואטרוחי בי דינא תרי זמני לא מטרחינן/ **מלוה אומר חמש לוה אומר שלש**, א"ל אייתי לי שטרך, א"ל "שטרא אירכס לי" אמר **רב יהודה** "מלוה נאמן מנו **דאי בעי אמר לקוחה היא בידי**, א"ל **רב פפא** לרב אשי: רב זביד ורב עוירא לא סבירא להו הא דרב יהודה, מאי טעמא? **דאי שטרא** כיון דלגוביינא קאי מיזדהר זהיר ביה ומיכבש הוא דכבשיה לשטריה סבר אוכלה תרתי שנין יתירתא; א"ל רבינא לרב אשי אלא מעתה *"דאי משכנתא דסורא דכתבי הכי "במישלם שניא אלין תיפוק ארעא דא בלא כסף" היכא דכבשיה לשטר משכנתא ואמר "לקוחה היא בידי" הכי נמי דמהימן וכי מתקני רבנן מילתא דאתי בה [לידי] פסידא? א"ל התם תקינו ליה רבנן דמרי ארעא יהיב טסקא וכרי כריא, ארעא דלית לה כריא ולא יהיב טסקא מאי? א"ל "איבעי ליה למחויי, לא אימתא מאי? איהו הוא דאפסיד אנפשיה. **אריס אומר למחצה ירדתי ובעל הבית אומר לשליש הורדתיו** מי נאמן: **רב יהודה** אמר בעל הבית נאמן **רב נחמן** אמר "הכל כמנהג המדינה **סבור** מינה לא פליגי **הא** באתרא דשקיל אריסא פלגא **הא** באתרא דשקיל אריסא תילתא, אמר להו רב מרי ברה דבת שמואל הכי אמר **אביי** אפילו באתרא דשקיל אריסא פלגא פליגי רב יהודה אמר בעל הבית נאמן דאי בעי אמר שכירי ולקיטי הוא: *"**תחומים אומרים אנו השבחנו ובעל חוב אומר אביכם השבים** על מי להביא ראיה?

כשעושין קלת מלאכה דאי לאו הכי מה מכירה שייך בהם דמי יקנה וה"נ מיירי דאיכא בזיתים קלת פירי ולכך הוו קרנא אפילו לאחביי ולפי שאין עושין אלא פירות מועטין ילקח בהן קרקע ואכל פירות וזהו טובת שניהם אבל בשמעתין דליכא פרי אז הנעלים מיקרו פרי לאחביי וי"ל דמ"מ מוכח שפיר דקרנא הוי אפילו כשיבש לגמרי ולהכי קאמר תנא קמא ילקח בהן קרקע אפילו מעתה שעושין קלת פירות לטובתו של בעל ופליג *אמרשב"ג דאמר לא תמכור משום שבח בית אביו ולא חיישינן לטובת הבעל כל זמן שעושין קלת פירות עד שתייבש לגמרי ואז ילקח בהן קרקע אבל לאחביי דאמר פרי הוי וכשייבש לגמרי טובל בעל הבית הכל אם כן אין זה טובת הבעל מה שלקח בהן קרקע ואוכל פירות משלו כי טוב לו יותר להמתין מעט עד שתייבש לגמרי ויהא הכל שלו: **א"ל** רבינא לרב אשי משכנתא דסורא אם אמר לקוחה היא בידי ה"נ דנאמן כו'. אלא ודאי לא מהימן הקשה הרב רבי אלחנן דהא תנן (ב"ב דף כח:) חזקת הבתים כו' חזקתן ג' שנים ואומר ר"י דהתם בטוען שמחזיק בה בגזל הוא חזקה שהיה לו למחות תוך שלש כי יודע בודאי כיון שנכנס לה בגזל אם ישתוק לו ג' שנים ולא ימחה שיטען על ידי ג' שנים שיהיה שלו ולכך היה לו למחות שידוע לכל שתקנו חכמים למחות תוך שלש ואם לא מיחה הפסיד אבל כשבמשכנתא בא לידו סובר המקשה כי לא תקנו חכמים אין לחוש שאחר ג' יטענו שקר ואי"ת אם כן לעולם יהיה בעל הקרקע נאמן לומר שבגזל הוא בא מנו דאי בעי אמר במשכנתא היה אלא לו לפירות הורדתיך וי"ל דהוי מנו במקום עדים דאנן סהדי אם היה בא בגזל לא היה שתיק אלא היה מוחה אי נמי אין זה מנו שאין טוען ברור משכנתא היה לו לפירות הורדתיך לפי שסבור להוציא גם הפירות שכבר אכל אי נמי חשיב מנו להוציא כיון שאכלה שני חזקה וקשה דטעמא דבשלש שנים הויא חזקה משום דעד שלש שנים מיזדהר אינש בשטריה טפי לא מיזדהר והשתא הלא ע"כ צריך לשמור לעולם כי שמא יטענו זה משכנתא היא וע"כ גרלה הלא בעי למימר שלא יהא נאמן [לומר] לקוחה היא בידי אלא שואל מה תקנה יעשה הממשכן שלא יוכל להחזיק ולטענו לקוחה היא בידי דמחאה גרלה דלא מהניא אלא כשאומר פלוני אכיל אדעתאי בגזלנותא ומשני רב אשי דאיבעי ליה למחויי ולומר תוך שלשה דעו כי משכנתא היא בידו דחשיבא שפיר מחאה כבי האי גוונא וכי האי גוונא יש לפרש בפ' חזקת הבתים (שם דף לה: ושם) גבי ואי טעין ואמר לפירות הורדתיך נאמן ולא על גב דהתם רב אשי פריך לרב כהנא ואי לפירות אחתיה מאי הוה ליה למיעבד ורב כהנא משני דאיבעי ליה למחויי ומייתי ראיה ממשכנתא דסורא ובשמעתין רב אשי משני דאיבעי ליה למחויי וכן משני רב אשי התם בהוא פירקא (דף לח:) גבי האי מאן דזבין דקלא לחבריה איכא למימר דרב אשי התם קיבל שיטת מרב כהנא ולהכי משני ליה איהו נמי הכי: **דאי** משכנתא דסורא כו'. אע"ג דהא גופא דהכא אפשר דמשכנתא דסורא הוי שייך שפיר לאקשויי בהאי לישנא לפי שמשכנתא דסורא הוה קים ליה שתקנו חכמים לעשות להכי קאמר אלא מעתה תקנת משכנתא דסורא וכו':

צד א מיי' פכ"ב מהל' לוה ומלוה הל' כג סמג עשין מח טו"ע תה"ע סי' פה סעיף יד:

צה ב מיי' פ"ז מהלכות שכירות הלכה ו סמג עשין סט עור ט"ע ח"מ סי' קג סעיף ז וסי' שיז סעיף ג:

מגנ"ר

(ג) אולי אמרינן כן אמר מ"ר יוחנן

צו ג מיי' שם סמג שם עוש"ע ח"מ סי' קג שם וסי' שיז סעיף ד:

צז ד עוש"ע שם סי' קג סעיף ה:

צח ה מיי' פ"ח מהל' שלוחין ושותפין הל' ה סמג עשין קנג עוש"ע ח"מ סי' של סעיף ה:

לעיל קכ:

נוסח

מלוה אומר כו' טעמא דלוה לוה ר"ל מלוה אומר לוה אומר אומר טעמא

הגהות הב"ח

(ה) גס' וקדים מלוה: (ב) רש"י ד"ה בשדה וכו' דלשקליהו: נאמן נאמן טעמא עדיף

מסורת הש"ס (בתוס' יב. קידושין נט:)

דאי בעי אין לקוחה היא בידי ולא שאלתי את הלוה (אחרי ג' שנים)

תוס' נוסח

ו) ריבכא - בטירת "טבר היה ל' ואבד" ר' לחק בין טבר מבר לטבר משכנתא (טבר לבר"ם)

ב) באשכנז על מספר שנים אין לוה מאמן שאמר נגד שטרו (על המלוה) לקוחה היא בידי

נוסח

3 אריס אומר למחצה ירדתי ובעה"ב אומר לשליש - מה' ר' יהודה ור"נ

מגנ"ר

◇ עיין בהגהות ר' יהודה ור"נ

נוסח

4 יתומים אומרים אנו השבחנו (אם הקרקע אין לבעל חוב צבות הבית) ובעל חוב אומר אביכם השבים (יש לו צבות בו) על מי להביא ראיה

---

* אומרים בלא קדי. בכתבא ע"ל ע"ש ר"ר [עי' תוס' לעיל עו. ד"ה בעל חוב ותוס' כתובות נב. ד"ה ולשבח אומרים בדברים]

[עי' תוס' לעיל עו. ד"ה בעל חוב ותוס' כתובות נב. ד"ה ולשבח אומרים בדברים עוד שבכתובות לו: ד"ה נכסי ותוס' כתובות נב. ד"ה והאמר]